

ဆောင်ရွက်မှု (ရင်းချောင်းခြုံ)

ဒေါက်တာနတ်အိုးကွဲနှင့် စိတ်၏ အပိုင်းအစများ

ဒူးရင်းသီးစားသူများ

(၁)

ဒူးရင်းသီးဝယ်တဲ့သူတွေပြောပါတယ်။

ဒူးရင်းသီးရဲ့အထဲကို ခွဲကြည့်ခွင့်မရဘဲ အပြင်ဘန်းကကြည့်ပြီး ခန့်မှန်းခြေနဲ့ ဝယ်ကြရတာ လေ။ (မှန်လွန်းအား ကြီးပြီး ဘေးကားထွက်နေတာမျိုးတော့ ရှိတာပေါ့။ အဲဒါမျိုးက ခန့်မှန်းရတာ လွယ်တာကိုး။)

ဒါပေမယ့်

ခွဲကြည့်လို့မရ၊ ဆိတ်ဆွကြည့်လို့လည်းမဖြစ်တဲ့ အခြေအနေမျိုးမှာ ဝယ်တဲ့သူတွေ သိပ်တော်ကြပါတယ်။

နံပါတ် (၁) အရောင်ကိုကြည့်သတဲ့။ အခွံရဲ့အရောင်ဟာ စိမ်းဖန့်ဖန့် ဖြစ်နေသေးတယ်ဆို ဒါ . . . အလွယ်ကူ ဆုံး ခန့်မှန်းချက်က မမှည့်သေးဘူး။ စားလို့မဖြစ်သေးဘူး။ နုပါသေးတယ်။

နံပါတ် (၂) ဆူးအစိပ်အကျဲ့ကို ကြည့်သတဲ့။ အရောင်ကလည်း ရွှေအိုရောင်လေး သန်းနေမယ်။ ဆူးချွန်လေး တွေကလည်း ထိုးထိုးထောင်ထောင်နဲ့ ကျဲ့ကျဲ့ကားကားလေး ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ဒါဟာ မှည့်တဲ့ ဒူးရင်းသီး။ အထဲမှာ လည်း အမွှာကြီးဖို့ အလားအလာကောင်းတဲ့ ဒူးရင်းသီး . . . လို့ ခန့်မှန်းသတ်မှတ်ပြီး ဝယ်ယူတတ်ကြတယ်။

ဒူးရင်းသီးဝယ်တဲ့သူတွေ ပြောပါတယ်။

အပြင်ဘန်းကိုကြည့်ပြီး ခန့်မှန်းတတ်လိုက်ကြတာ။

လက်ဖျားခါရလောက်အောင်ပါပဲ။

*

(၂)

ကျွန်တော်ဆံပင်အရှည်ကြီးကို ညှပ်ပစ်လိုက်တာ ကြာပါပြီ။

ဆံပင်ရှည်ထားတိုင်းလည်း လမ်းသရဲမထင်နဲ့ဆိုတဲ့ သီချင်းမျိုးနဲ့တော့ ကျွန်တော် . . .
ကိုယ့်ကိုကိုယ် မကာကွယ်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ . . . ကျွန်တော်တို့ သူငယ်
ချင်းအများစုက ဆံပင်ရှည်ထားတတ်ကြတာကိုး။

လက်မှာလည်း စတီးကွင်းတွေနဲ့ လည်ပင်မှာလည်း ဟိုကြိုး၊

ဒီကြိုးတွေနဲ့ ဆံပင်ကလည်း ဂုတ်ဝဲ။

အဲဒီ လိုပုံစံနဲ့ အစ်မဝမ်းကွဲတစ်ယောက်ရဲ့ အလုပ်ဌာနကို သွားတယ်။

အဝင်ဝက လုံခြုံရေးတာဝန် ထမ်းဆောင် သူက 'ဟေ့ကောင်၊ ဘယ်လဲ' တဲ့။

ကျွန်တော်က 'အပေါ်ကိုသွားမလို့ . . . ' လို့ပြောပြီး

အတင်းဝင်ပစ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်ကအဝင်၊ ကျွန် တော့် အစ်မက ရုံးအဆင်းမို့
ဘာပြဿနာမှတော့ မတက်လိုက်ပါဘူး။

လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းက သူ့တာဝန်သူ ထမ်းဆောင်တဲ့အနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို

စစ်ဆေးမေးမြန်းတာပါ။ ကျွန်တော့် ရင်ထဲမှာ တစ်ခုခု ဖြစ်သွားတာတော့ အမှန်ပါပဲ။

*

ရန်ကုန်မြို့ရဲ့ လမ်း ၃၀ ထိပ် ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ
 ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို လူတွေအုံနေကြတယ်။ သူ့မှာ
 အဖော်သုံးယောက်တော့ ပါတယ်။ လူအုပ်ထဲမှာ ကျွန်တော်ဝင်ကြည့်လိုက်တော့
 ကောင်မလေး သတိလစ်နေ တယ်။ မျက်ဖြူလန်နေတယ်။ နှုတ်ခမ်းလေးတွေ
 ဖြူဖတ်ဖြူလျော်၊ သွေးရောင်မသန်းတော့ဘူး။

ခုနက ဝတ်ပုံစားပုံမျိုးနဲ့ ကျွန်တော်က 'ဘာဖြစ်တာလဲ၊
 ဘာရောဂါရှိသလဲ' လို့ သူ့သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို မေးတော့ မဖြေချင်ဖြေချင်နဲ့
 အစာအိမ်ရောဂါရှိတယ်တဲ့။ ကျွန်တော်က စိုးစိုးရိမ်ရိမ်နဲ့ အခုဘာလုပ်မှာလဲ။
 ကျွန်တော် ဘာအကူအညီပေးရမလဲလို့ မေးတဲ့အခါ အဲဒီ မိန်းကလေးက

'မလိုဘူး၊ ရတယ်၊ အိမ်ပြန်ခေါ်သွားမလို့ ကားငှားနေတာ'

အိမ်လိပ်စာမေးကြည့်မိပါတယ်။ ကာယကံရှင် မိန်းကလေးရဲ့
 အိမ်နေရပ်က အငှားကားနဲ့သွားရင်တောင် နောက်ထပ် မိနစ် (၃၀) လောက်
 ကြာဦးမယ့် နေရာဒေသဖြစ်နေပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် ... ကျွန်တော်က ...

'ဟာ။ အဲဒီလောက်အချိန်မရနိုင်ဘူး ထင်တယ်။ အိမ်ကိုပို့မယ့်အစား
 ဒီအနားမှာရှိတဲ့ ဆေးခန်း ကိုပို့ရင် ပိုကောင်းမယ်ထင်တယ်။ ကျွန်တော်
 ကူညီပါရစေ။ ကျွန်တော့်မှာ ပိုက်ဆံပါပါတယ်။ လူနာရဲ့ အခြေအနေက မျက်နှာမှာ
 သွေးရောင်တောင်မရှိတော့လို့ပါ။ ကျွန်တော်ပေးတဲ့အကြံကို လက်ခံပါ လားဗျာ'

ဘေးကလူတွေရော။ အဲဒီ ကောင်မလေးတွေရော၊ ကျွန်တော့်ကို
 အကြည့်တစ်မျိုးနဲ့ ကြည့်ကြတယ်။ တစ် ယောက်က

'ဟာ၊ အသည်းအသန်ကြီးပါလား။ သူ့ရောဂါကို သူ့အိမ်ကပဲ သိမှာပေါ့။

မလိုဘူးရတယ်။ ကိစ္စမရှိဘူး'

ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာရှိတဲ့ ဆေးခန်းကိုတစ်လှည့်၊ သတိလစ်နေတဲ့
လူနာကောင်မလေးကို တစ်လှည့်ကြည့်ပြီး ကျွန်တော်
အိမ်ကိုပြန်လာခဲ့မိတော့တယ်။

ရင်ထဲမှာ တစ်ခုခုဖြစ်သွားတာတော့ အမှန်ပါပဲ။

*

ကျွန်တော် ဆံပင်ကို တိုတိုကပ်ကပ်လေး ညှပ်ပစ်လိုက်တယ်။
ကျွန်တော့်အမေက ကျွန်တော့်ကို ချီးကျူးပါ တယ်။

'အခုမှ . . . လူရုပ်ထွက်လာတယ်'

တဲ့။ သူငယ်ချင်းမိန်းကလေးတွေကလည်း ပြောကြတယ်။ 'အဲဒီ လို
သပ်သပ်ရပ်ရပ် နေစမ်းပါ' တဲ့။ (အဲဒီ စကား သံတွေကို ကြားရတာ ကျွန်တော်
စိတ်ညစ်သွားတယ်။

*

(၄)

ဆံပင်ညှပ်ပြီးတဲ့နောက် ကော်လံပြတ်အကျ.. အဖြူရောင်လေးနဲ့
ယောလုံချည် အညိုရောင်လေးကို ကျွန်တော် သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်တယ်။ ပြီးတော့ . .
. လက်ထဲမှာ ဖိုင်တစ်ခုကို ကိုင်တယ်။

ဘယ်ဘက်လက်ခလယ်မှာ စိန်လက်စွပ် ၁ ကွင်းဝတ်လိုက်တယ်။

ညာဘက်လက်သူကြွယ်မှာ ပတ္တမြားလက်စွပ် ၁ ကွင်းဝတ်လိုက်တယ်။ နာရီနဲ့
ရွှေလက်ပတ်ကြိုးကို ရောဝတ်လိုက်တယ်။ နီညိုရောင် ကတ္တီပါဖိနပ်လေးကို
ကြော့ကြော့လေးစီးလိုက်ပြီး ကျွန်တော့်အစ်မရဲ့ အလုပ်ဌာနကို သွားလိုက်တယ်။

ခုနက 'ဟေ့ကောင် ဘယ်လဲ' လို့ မေးမြန်းစူးစမ်းဖူးတဲ့ ဝန်ထမ်းက
ကျွန်တော့်ကိုမြင်တာနဲ့ ကိုယ်ကိုရိုသီး မှန် တံခါးကို ရိုရိုသေသေ ဆွဲဖွင့်ပေးတယ်။

*

ကျွန်တော့်အစ်မနဲ့အတူ ကျွန်တော် ရုံးပေါ်ကဆင်းခဲ့တယ်။
ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်တစ်ယောက်ရဲ့ အိုက်တင်မျိုးနဲ့ပေါ့။ တစ်ယောက်ယောက်ကို
ပြီးပြခဲ့တာတောင်မှ ဟက်ဟက်ပက်ပက် မဟုတ်ဘူး။ ချွေချွေတာတာလေး
ပြီးပြခဲ့ပါတယ်။

(အိုက်တင်ပေါ့ဗျာ)

*

လမ်းမှာ ခူးရင်းသီးဝယ်နေတဲ့သူတွေကို တွေ့တယ်။ အပြင်ဘက်မှာ
ဆူးတွေကိုကြည့်၊ အရောင်အဆင်းကို ကြည့်ပြီး ရွေးချယ်ခန့်မှန်းနေလိုက်ကြတာဗျာ။
အံ့ကြလောက်ပါရဲ့။

ခူးရင်းသီးဝယ်တဲ့အခါ အပြင်ဘက်ကကြည့်ပြီး ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်
ခန့်မှန်းတတ်ကြသလိုမျိုး လူတစ်ယောက် နဲ့တစ်ယောက် ပြောဆိုဆက်ဆံတဲ့
နေရာမှာလည်း အပြင်ဘက်ကိုကြည့်ပြီး အတွင်း 'စိတ်' ကို ခန့်မှန်းတတ်ကြရင်
သိပ်ကောင်းမှာပဲနော်။ ။

အတွဲ (၂)၊ အမှတ် (၁၀၀)၊ နံနက်ခင်း သတင်းဂျာနယ်

*

အဲဗားမောနင်း

(၁)

ရပ်ကွက်ထဲမှာ လူငယ်တွေရှိကြတယ်။

အရွယ်စုံ၊ ပုံစံစုံ၊ ဘဝစုံ၊ စရိုက်စုံ။

အဲဒီ အထဲကမှ ကျွန်တော်နဲ့ရင်းနှီးတဲ့ လူငယ်အုပ်စုလေးတွေမှာတော့ နာမည်ပြောင်တွေ ကိုယ်စီရှိကြတယ်။

ဥပမာ - ဘိုဘိုဆိုတဲ့ ကောင်လေးကို 'ဦးဘိုကြီး' ဆိုပြီး ခေါ်ကြတယ်။ သူက အရပ်ရှည်ရှည်၊ ဝတ်ပုံ ဆင်ပုံက ဦးလေးကြီးတစ်ယောက်နဲ့တူလို့ 'ဘိုဘို' ဆိုတဲ့ နာမည်ကိုမခေါ်တွင်ကြတော့ဘဲ 'ဦးဘိုကြီး' လို့ ခေါ်ကြတယ်။

အဲဒီ လိုဘဲ ဖိုးဇော်ဆိုတဲ့ ကောင်လေးကိုလည်း ဘောလုံးကစားတဲ့အခါ စွာတာတာနိုင်လွန်းလို့ 'စမစ်' ဆိုတဲ့ နာမည်ကိုပဲ ခေါ်ကြတယ်။

နေလင်းထွန်းဆိုတဲ့ ကောင်လေးကျတော့ ဂစ်တာတီးတဲ့အခါ တကယ့်ကို ဖီလင်အပြည့် မာန်အပြည့်နဲ့ (မျက် လုံးမှိတ်ပြီး) တီးတတ်လို့၊ ဆရာကြီးအိုက်တင်နဲ့ တီးတာပဲဆိုပြီး နာမည်အရင်း နေလင်းထွန်းကို မခေါ်ဝေါ်ကြတော့ဘဲ 'ဆရာကြီး' ဆိုတဲ့ နာမည်ပြောင်ကို ခေါ်ဝေါ်ကြတယ်။

ကြာလာတော့ နာမည်အရင်းတွေတောင် မသိကြတော့ဘဲ အပြောင်အပျက်ခေါ်တဲ့ နာမည်တွေသာ တွင်တွင် မြည်အောင် ခေါ်ဝေါ်နေကြတော့တာပေါ့။ (နာမည်ပြောင်တွေမှ အများကြီးပါပဲ။ ရေမြင်းတဲ့၊

တစ်လုံးတဲ့၊ ဗိုက်ကြီးတဲ့၊ ဇီးကွက်တဲ့ . . . စသည်ဖြင့်ပေါ့)

*

(၂)

အဲဒီ အထဲမှာ 'မောနင်း' ဆိုတဲ့ နာမည်ပြောင်ကို ပိုင်ဆိုင်ရသူ
တစ်ယောက်အကြောင်းကို ပြောပြပါရစေ။

သူ့နာမည်အရင်းက 'ဘိုဘိုမြင့်' တဲ့။

သူက ဆင်းရဲတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်တော့မှ စိတ်ဆင်းရဲ၊ လူဆင်းရဲ
ပုံစံမျိုး သူ့မှာမရှိဘူး။ အမြဲတမ်း နောက် နောက်ပြောင်ပြောင် ပျော်ပျော်ပါးပါးပဲ
နေလေ့ရှိတယ်။

သူက . . . ဘောလုံးသမားပါ။

ငယ်ငယ်ကတည်းက လက်ရွေးစင် ဘောလုံးသမားဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး
အချိန်တိုင်း အားခဲကြိုးပမ်းနေသူ တစ် ယောက်ပါ။

အခု ဒီစာဝါကျတွေ၊ ကျွန်တော်ရေးနေချိန်မှာ အဲဒီ 'ဘိုဘိုမြင့်' ဟာ
ဘောလုံးအသင်းတစ်သင်းရဲ့ အသင်းသား တစ်ဦးဖြစ်နေပါပြီ။

*

ဘိုဘိုမြင့်ကို 'မောနင်း' လို့ သူငယ်ချင်းတွေ ခေါ်ကြရတဲ့ အကြောင်းက
သူတစ်နေရာရာကို သွားခါနီး ရင်ပဲဖြစ် ဖြစ်၊ တစ်ယောက်ယောက်ကို
နှုတ်ဆက်ရင်ပဲဖြစ်ဖြစ် လက်တစ်ဖက်ကို မြှောက်ပြပြီး Morning (မောနင်း) လို့

ပြောဆို နှုတ်ဆက်လေ့ရှိပါတယ်။

ဥပမာ -

ဆရာတစ်ယောက်ယောက်နဲ့ လမ်းမှာတွေ့ရင်

'ဆရာ . . . မောနင်း' ဒါမှမဟုတ် 'မောနင်းပါ ဆရာ'

အဲဒီ လို နှုတ်ဆက်လေ့ရှိပါတယ်။ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ယောက်နဲ့
တွေ့ရင်လည်း

'မောနင်း သူငယ်ချင်း'

လို့ နှုတ်ဆက်လက်ပြတတ်ပါတယ်။

အမှန်က Good Morning (မင်္ဂလာနံနက်ခင်းပါ) ဆိုတဲ့
အင်္ဂလိပ်စကားလုံးကို အတိုကောက်ပြောဆိုသုံးနှုန်း တာပါပဲ။

Good Morning ကို အပြည့်အစုံမသုံးတော့ဘဲ၊ Morning (မောနင်း) လို့
တစ်လုံးတည်းကိုသာ သုံးနှုန်းလိုက် တာပါ။

အဲဒါကြောင့် သူ့ကို အားလုံးက 'မောနင်း' လို့ ခေါ်ဝေါ်ကြတာပေါ့။

*

ညတစ်ညမှာ

သူ ကျွန်တော့်ကို နှုတ်ဆက်ပါတယ်။

'အစ်ကို . . . မောနင်း'

အဲဒီ လိုနှုတ်ဆက်လိုက်တော့ ကျွန်တော်က ပြုံးပြီး

'ဟေ့ကောင် ... ဘိုဘိုမြင့်၊ မင်း ... နာရီကိုလည်းကြည့်ဦး၊

နာရီမကြည့်ရင်တောင် နေဝင်သွားပြီကွ၊ Morning မဟုတ်တော့ဘူး။ Evening ဖြစ်နေပြီ။ ဘာဖြစ်လို့ မောနင်း ... လို့ နှုတ်ဆက်ရတာ လဲ၊ မင်း အင်္ဂလိပ်စာမတတ်ဘူးလား'

အဲဒီ လိုပြောလိုက်တော့ ... သူက ...

'အစ်ကို၊ နေက သူ့ဘာသာ ဝင်သွားတာ၊ ကျွန်တော်နဲ့မဆိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲဗားမောနင်းပဲ'။

'အဲဗားမောနင်း' ဆိုတာ အင်္ဂလိပ်စာမှာ မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော် လွယ်လွယ်နဲ့ နောက်ပြီးပြောတာ။

ကျွန်တော်ဆိုလိုချင်တာက ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေရဲ့ဘဝမှာ အမြဲတမ်း (အဲဗား) မနက်ခင်း (မော နင်း) ဖြစ်နေရမယ်။ နေဝင်တယ်ဆိုတာ မရှိစေရဘူး။

အဲဒါကြောင့် ညဉ့်နက်သန်းခေါင် ဖြစ်နေပေစေ။ ကျွန်တော်ကတော့ တွေ့တဲ့လူတိုင်းကို Good Morning လို့ပဲ နှုတ်ဆက်ချင်တယ်။

လူတိုင်းရဲ့ ဘဝ၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ ကြိုးပမ်းနေတဲ့ လူငယ်တိုင်းရဲ့ ဘဝတွေအတွက် အမြဲတမ်း မင်္ဂလာမနက်ခင်း ဖြစ်နေစေချင်တယ်။ နေဝင်သွားပြီ၊ မိုးချုပ်သွားပြီဆိုတာ စကားအဖြစ်နဲ့ တောင် မသုံးချင်ဘူး။

အဲဒါကြောင့် အစ်ကိုကို ကျွန်တော်က 'မောနင်း' လို့ နှုတ်ဆက်လိုက်တာ။ မြန်မာဆန်ဆန် ပြောရရင် အဲဗားမောနင်းပဲ ... ဟဲ ... ဟဲ ...

သူ ...

ရယ်ရယ်မောမောနဲ့ ပြောလိုက်တဲ့ စကားလုံးတွေက ကျွန်တော့်ရင်ထဲကို ထိထိရောက်ရောက် ခိုဝင်သွားပါ တယ်။

ဟုတ်တယ်၊ သူပြောသလိုပဲ။ အားလုံးရဲ့ဘဝတွေဟာ အမြဲတမ်း
မနက်ခင်းဖြစ်နေကြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။ ။

2003, May (1)

2:17 (PM)

အတွဲ (၂)၊ အမှတ် (၈၈)၊ နံနက်ခင်းသတင်းဂျာနယ်

*